

ZPRÁVA

O PRACOVNÍ ÚRAZOVOSTI

V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2023

Obsah

Úvod.....	1
O pracovních úrazech	2
1 Vývoj pracovní úrazovosti v ČR	4
1.1 Smrtelné pracovní úrazy	4
1.2 Závažné pracovní úrazy	7
1.3 Pracovní úrazovost mužů, žen a mladistvých	8
2 Pracovní úrazy dle krajů	9
2.1 Celková pracovní úrazovost v roce 2023	9
2.2 Smrtelná pracovní úrazovost.....	9
2.3 Závažná pracovní úrazovost.....	9
3 Zdroje pracovních úrazů	10
3.1 Smrtelné pracovní úrazy	10
3.2 Závažné pracovní úrazy	12
3.3 Ostatní pracovní úrazy	13
4 Příčiny pracovních úrazů.....	15
5 Pracovní úrazovost občanů Evropské unie a cizinců	16
6 Pracovní úrazovost v zahraničí	18
7 Kontrola příčin a okolností vzniku pracovních úrazů	19
8 Další statistické údaje za rok 2023	23
Seznam použitých zkratk.....	26
Seznam tabulek.....	27
Seznam grafů	27

Úvod

Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“) je od roku 2012 pověřen Ministerstvem práce a sociálních věcí ke zpracování zprávy o pracovní úrazovosti v České republice (dále jen „ČR“) a také k vedení databáze statistických údajů o pracovních úrazech ve formátu ESAW (European Statistics on Accidents at Work), který slouží jako zdroj informací pro statistický úřad EUROSTAT. V rámci této činnosti navázal SÚIP spolupráci s Českým báňským úřadem (dále jen „ČBÚ“), který vede evidenci o pracovních úrazech u zaměstnavatelů, kteří svou činností, pracovištěm nebo technickým zařízením podléhají vrchnímu dozoru podle zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní báňské správě“).

Zpráva o pracovní úrazovosti v ČR v roce 2023 byla zpracována na základě statistických dat o pracovních úrazech, které jsou vedeny v informačním systému o pracovních úrazech SÚIP a statistických dat poskytnutých ČBÚ.

Pracovní úrazy jsou v informačním systému SÚIP o pracovních úrazech vedeny na základě záznamů o úrazech zaslaných zaměstnavateli na místně příslušné oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“). Jedná se o záznamy úrazů, jejichž následkem byla způsobena pracovní neschopnost zaměstnance delší než 3 kalendářní dny, případně jejichž následkem došlo k úmrtí zaměstnance. Druhým zdrojem informací pro zprávu o pracovní úrazovosti jsou údaje o pracovních úrazech poskytnuté ČBÚ, které doručují zaměstnavatelé příslušnému obvodnímu báňskému úřadu (dále jen „OBÚ“), a to v případech, podléhá-li činnost zaměstnavatele, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle zákona o státní báňské správě.

Zpráva o pracovní úrazovosti v ČR přináší analýzu vývoje pracovní úrazovosti v ČR, identifikuje zdroje pracovních úrazů a kraje, ve kterých k pracovním úrazům dochází. Zaměřuje se na příčiny a okolnosti vzniku pracovních úrazů s přihlédnutím na členění dle ESAW a na pracovní úrazovost občanů ze zemí Evropské unie a cizinců na území ČR. Z důvodu prevence se věnuje také popisu úrazových dějů některých smrtelných pracovních úrazů.

V souladu s ust. § 40 odst. 6 písm. c) zákona o státní báňské správě, zveřejňuje ČBÚ na svých internetových stránkách informace o pracovních úrazech pod odkazem: <https://cbu.gov.cz/cs/cinnosti>.

Podrobné statistické údaje o pracovní úrazovosti v ČR, včetně pracovních úrazů s pracovní neschopností nepřesahující 3 kalendářní dny, které vycházejí ze zdrojů České správy sociálního zabezpečení, jsou každoročně zveřejňovány na internetových stránkách Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“), pod odkazem: <https://www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu>, a v každoročně vydávané publikaci „Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v ČR“.

O pracovních úrazech

Pracovním úrazem dle ust. § 271k zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákoník práce“) je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi.

Zaměstnavatel, u kterého došlo k pracovnímu úrazu, je dle ust. § 105 zákoníku práce povinen objasnit příčinu a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu.

Zaměstnavatel je dle ust. § 105 odst. 2 zákoníku práce povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny. Evidence o úrazech v knize úrazů může být v souladu s ust. § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NV č. 201/2010 Sb.“), vedena v elektronické nebo listinné podobě.

Povinností zaměstnavatele dle ust. § 105 odst. 3 zákoníku práce je rovněž vyhotovit záznam a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny nebo k úmrtí zaměstnance.

Druhy pracovních úrazů pro potřeby této zprávy:

- **smrtelný** – takové poškození zdraví, na jehož následky úrazem postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku zemřel (dále jen „smrtelný pracovní úraz“),
- **závažný** – takové poškození zdraví, trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů (dále jen „závažný pracovní úraz“),
- **ostatní** – takové poškození zdraví, jehož následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny (dále jen „ostatní pracovní úraz“).

Hlášení pracovního úrazu a zasilání záznamu o úrazu

Způsob a obsah evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu stanovuje NV č. 201/2010 Sb. a vyhláška ČBÚ č. 447/2002 Sb., o hlášení závažných událostí a nebezpečných stavů, závažných provozních nehod (havárií), závažných pracovních úrazů a poruch technických zařízení (dále jen „vyhláška č. 447/2002 Sb.“).

Zaměstnavatel ohlásí pracovní úraz bez zbytečného odkladu:

- územně příslušnému útvaru Policie ČR, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- odborové organizaci a zástupci pro oblast BOZP,
- příslušnému OIP, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti, a trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů (závažný pracovní úraz) nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat,
- příslušnému OBÚ, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu (např. zákon o státní báňské správě), jde-li o závažný pracovní úraz podle jiného právního předpisu (vyhláška č. 447/2002 Sb.),
- zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil.

V případě smrtelného pracovního úrazu ohlásí zaměstnavatel tento úraz také:

- zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Záznam o úrazu dle ust. § 5 odst. 1 NV č. 201/2010 Sb. vyhotovuje zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl. Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen zaměstnavatel předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

Zaměstnavatel dle ust. § 6 NV č. 201/2010 Sb. je povinen zaslat záznam o úrazu (ostatní pracovní úraz a závažný pracovní úraz) za uplynulý kalendářní měsíc nejpozději do pátého dne následujícího měsíce:

- územně příslušnému útvaru Policie ČR, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- příslušnému OIP, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- příslušnému OBÚ, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu zašle zaměstnavatel záznam o úrazu i organizační jednotce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

V případě smrtelného pracovního úrazu zašle zaměstnavatel dle ust. § 7 NV č. 201/2010 Sb., záznam o úrazu nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl.

Byl-li zaměstnavatelem odeslán záznam o úrazu podle ust. § 6 a § 7 NV č. 201/2010 Sb., a následně se zaměstnavatel dozví o skutečnostech, které vedou ke změně v něm uvedených údajů, vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance záznam o úrazu – hlášení změn.

Záznam o úrazu – hlášení změn se vyhotovuje, pokud:

- hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla 5 po sobě jdoucích dnů a byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
- dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
- zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky nejpozději do 1 roku zemřel,
- došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn,
- na základě téhož pracovního úrazu vznikla a byla ukončena další pracovní neschopnost.

Záznam o úrazu – hlášení změn dle ust. § 8 odst. 3 výše uvedeného NV č. 201/2010 Sb., zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance nejpozději do 5. dne následujícího měsíce, a to:

- příslušnému OIP, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- příslušnému OBÚ, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- zdravotní pojišťovně, u které je úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
- územně příslušnému útvaru Policie ČR, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin nebo v případě smrtelného pracovního úrazu.

Z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu zašle zaměstnavatel záznam o úrazu – hlášení změn i organizační jednotce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

1 Vývoj pracovní úrazovosti v ČR

SÚIP spolu s ČBÚ zaevidoval v roce 2023 celkem 35 840 pracovních úrazů, z tohoto počtu bylo 77 smrtelných pracovních úrazů, 732 závažných pracovních úrazů a 35 031 ostatních pracovních úrazů. V porovnání s předchozím rokem 2022, ve kterém bylo zaznamenáno celkem 36 117 pracovních úrazů, došlo v roce 2023 k mírnému poklesu celkového počtu pracovních úrazů o 277 případů.

V roce 2023 došlo k 46 pracovním úrazům mladistvých zaměstnanců, což je ve srovnání s rokem 2022, ve kterém bylo zaznamenáno 58 pracovních úrazů mladistvých, pokles o 12 takovýchto případů. Z celkového počtu pracovních úrazů mladistvých se ve 2 případech jednalo o závažný pracovní úraz, přičemž příčinou vzniku těchto pracovních úrazů bylo špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko.

1.1 Smrtelné pracovní úrazy

V roce 2023 došlo k 77 smrtelným pracovním úrazům, z tohoto počtu se jednalo o 74 případů zaevidovaných SÚIP a o 3 případy zaevidovaných ČBÚ.

Tab. č. 1 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002 až 2023

Rok	SÚIP	ČBÚ	Celkem
2002	195	11	206
2003	179	20	199
2004	166	21	187
2005	157	7	164
2006	147	5	152
2007	182	6	188
2008	162	12	174
2009	98	7	105
2010	116	5	121
2011	114	11	125
2012	105	8	113
2013	109	4	113
2014	106	11	117
2015	122	9	131
2016	102	2	104
2017	93	2	95
2018	103	20	123
2019	92	3	95
2020	106	2	108
2021	88	0	88
2022	83	5	88
2023	74	3	77

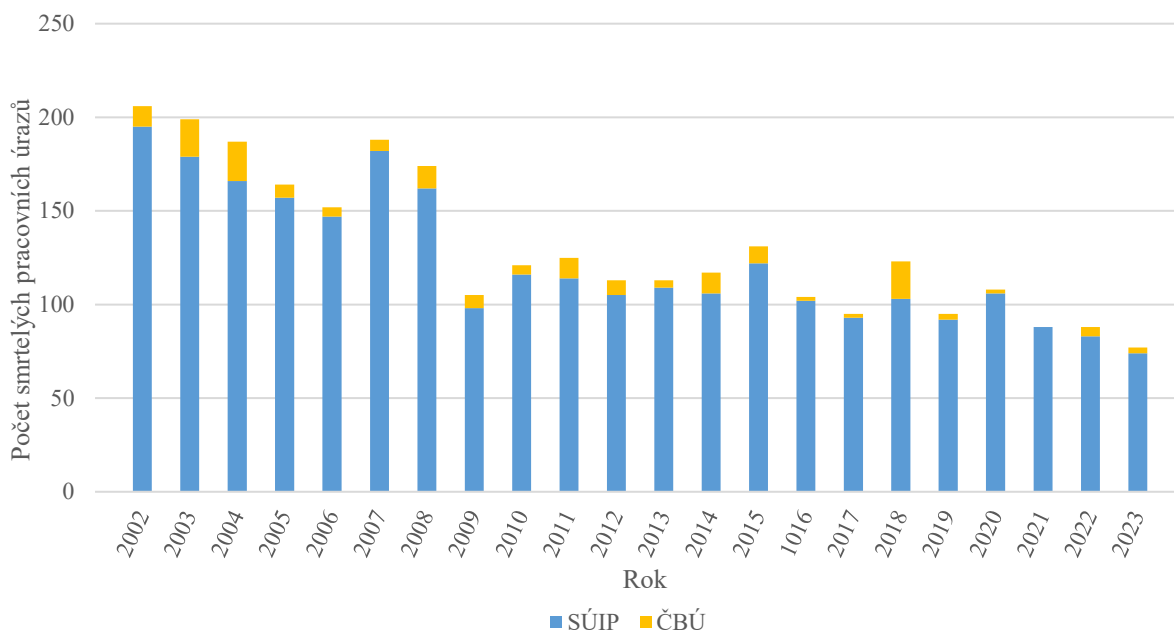
V porovnání s rokem 2022, ve kterém došlo celkem k 88 smrtelným pracovním úrazům, se v roce 2023 jedná o pokles celkového počtu smrtelných pracovních o 11 smrtelných pracovních úrazů.

Statistická data uvedená v předchozí tabulce přináší srovnání vzniku smrtelných pracovních úrazů v delší časové řadě, tj. od roku 2002, kdy vzniklo celkem 206 smrtelných pracovních úrazů. Následně se jejich počet každoročně snižoval až k číslu 152 smrtelných pracovních úrazů v roce 2006. V letech následujících po roce 2006 počet evidovaných smrtelných pracovních úrazů mírně rostl, až v roce 2009 došlo k výraznému poklesu smrtelných pracovních úrazů (105 smrtelných úrazů). V dalším časovém období se počet smrtelných pracovních úrazů pohyboval v rozmezí 95-120 případů.

V roce 2021 a 2022 došlo k výraznému poklesu smrtelných pracovních úrazů, a to ze 108 takovýchto případů v roce 2020 na 88 případů v roce 2021 a 2022. V roce 2023 je celkový počet smrtelných pracovních úrazů v ČR nejnižší za celé sledované období.

Z dlouhodobého hlediska lze tedy pozorovat pozitivní trend pozvolného snižování počtu smrtelných pracovních úrazů, přičemž největší meziroční pokles byl zaznamenán mezi léty 2008 a 2009, kdy došlo meziročně ke snížení počtu smrtelných pracovních úrazů o 69 případů.

Graf č. 1 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za období 2002–2023

Na základě obdržených záznamů o úrazu bylo ze strany OIP provedeno celkem 38 kontrol příčin a okolností smrtelných pracovních úrazů, což je o 15 kontrol méně, než bylo provedeno v roce 2022. Kontrola příčin a okolností vzniku smrtelného pracovního úrazu nebyla ze strany orgánů inspekce práce prováděna u smrtelných pracovních úrazů, ke kterým došlo mimo území ČR, a u úrazů, jejichž příčinou byla dopravní nehoda.

V roce 2023 se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo na území hlavního města Prahy, Jihočeského kraje, Ústeckého kraje a Moravskoslezského kraje.

V souvislosti s požitím alkoholu byly zaznamenány v roce 2023 dva smrtelné pracovní úrazy. V jednom z těchto případů se jednalo o smrtelný pracovní úraz při dopravní nehodě.

Shodně s předchozími lety bylo v roce 2023 nejvíce smrtelných pracovních úrazů zaznamenáno u zaměstnanců v pracovním poměru, případně u osob vykonávajících dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, jakými jsou dohoda o provedení práce či dohoda o pracovní činnosti.

Méně častěji pak docházelo ke smrtelným pracovním úrazům u osob vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovníprávní vztahy (typicky osoby samostatně výdělečně činné – dále jen „OSVČ“). V roce 2023 nebyl nahlášen ani jeden případ smrtelného pracovního úrazu u zaměstnance agentury práce dočasně přiděleného k výkonu práce u uživatele.

Tab. č. 2 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Vztah k zaměstnavateli	Rok						
	2018	2019	2020	2021	2023	2023	
						SÚIP	ČBÚ
Zaměstnanec v pracovním poměru	95	78	86	66	67	56	3
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	11	11	9	17	12	13	0
Zaměstnanec agentury práce dočasně přidělený k výkonu práce k uživateli	5	0	1	0	0	0	0
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.)	12	6	12	5	9	5	0
Celkem	123	95	108	88	88	77	

Příklady smrtelných pracovních úrazů v roce 2023

Tlaková zařízení

Při výplachu a kontrole tlakových lahví LPG došlo k iniciaci, vzniku požáru a k popálení 5 zaměstnanců, z nichž se stal 1 smrtelný pracovní úraz zaměstnance české státní příslušnosti. Při odtlakování a výplachu lahví podle pracovního postupu neprováděli odpouštění zbytků plynů, jak bylo stanoveno pouze odsávacím zařízením a nedodrželi zákaz vypouštění plynů do prostoru pracoviště. Odpouštění plynné fáze LPG do výrobních místností bylo nejen nedostatečně kontrolováno, ale také zaměstnavatelem tolerováno. Zranění zaměstnanci cizí státní příslušnosti neměli rovněž dostatečné srozumitelné informace o bezpečném procesu opravy lahví.

Kontrolní zjištění:

Zaměstnavatel nevytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP tím, že řádně nekontroloval, zda zaměstnanci neporušují zákaz odpouštění plynné fáze LPG do prostředí pracoviště podle Místního provozního řádu a Pracovního postupu – Odsávání a výplach lahví PB.

Dále zaměstnavatel nevytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a nepřijal opatření k předcházení rizikům tím, že nezajistil místa s nebezpečím výbuchu v hlavní provozní budově, tak aby tvořili samostatné prostory a od ostatních prostor byly stavebně odděleny podle požadavků zpracovaného Dokumentu pro ochranu proti výbuchu a Místního provozního řádu.

Zemědělství

Při nakládce velkoobjemových kulatých balíků sena o hmotnosti cca 350 kg došlo k vyklouznutí balíku sena z kleští na balíky. Balík sena se samovolně začal kutálet po svažitém terénu a poté narazil na postiženého, který stál zády k balíku a čelem k přívěsu. V době přiražení postižený prováděl zajištění zadního čela přívěsu. Při naražení balíku do zad postiženého, došlo k jeho přiražení na konstrukci přívěsu, což mělo za následek vznik smrtelného pracovního úrazu.

Kontrolní zjištění:

Zaměstnavatel neorganizoval práci a nestanovila pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nebyli ohroženi padajícími materiály a nebyly ohroženi dopravou na pracovištích, neboť nestanovil pracovní postup pro jednotlivé pracovní operace, konkrétně pro nakládku velkoobjemových balíků na svažitých pozemcích.

Zpracovatelský průmysl

Po ukončení tvářecího procesu trubky o celkové délce 11 680 mm, průměru 323,8 mm, tloušťce stěny 12,7 mm a o hmotnosti 1 138 kg provedl úrazem postižený zaměstnanec uvázání trubky za pomoci dvou plochých vázacích popruhů s oky, tzv. na smyčku. Po uvázání přepravil tento zaměstnanec trubku s ohyby za pomoci mostového jeřábu z ohýbacího stroje nad odkládací plochu podlahy haly. Jeho spolupracovník šel pro dřevěné podklady, na které by úrazem postižený zaměstnanec umístil předmětnou trubku. V okamžiku, kdy byla trubka spuštěna nad odkládací plochu se jeden plochý vázací popruh vysmekl z háku mostového jeřábu. Po vysmeknutí plochého vázacího popruhu došlo k pádu trubky, která zasáhla úrazem postiženého zaměstnanec do oblasti trupu a způsobila mu smrtelné zranění.

Kontrolní zjištění:

Zaměstnavatel nevytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům spojeným s provozem mostového jeřábu a realizací systému bezpečné práce při provozu mostového jeřábu.

Dále zaměstnavatel nesplnil povinnost organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nebyli ohroženi padajícími předměty.

1.2 Závažné pracovní úrazy

SÚIP spolu s ČBÚ zaevidoval v roce 2023 celkem 732 závažných pracovních úrazů, tedy pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů. Z celkového počtu závažných pracovních úrazů bylo 731 případů zaevidováno SÚIP a 1 případ byl zaevidován ČBÚ. V porovnání s rokem 2022, ve kterém bylo zaznamenáno celkem 797 závažných pracovních úrazů se jedná o pokles, respektive o pokles o 65 případů závažných pracovních úrazů. Z pohledu jednotlivých krajů lze říci, že se nejvíce závažných pracovních úrazů stalo ve Středočeském kraji, Jihomoravském kraji a Moravskoslezském kraji.

V souvislosti s požitím alkoholu došlo v roce 2023 ke vzniku 8 závažných pracovních úrazů a zároveň došlo k 10 závažným pracovním úrazům při pracovních činnostech vykonávaných v zahraničí.

OIP v roce 2023 provedly celkem 427 kontrol příčin a okolností vzniku závažného pracovního úrazu.

Tab. č. 3 – Vývoj počtu závažných pracovních úrazů v letech 2013 až 2023

Rok	SÚIP	ČBÚ	Celkem
2013	1 364	21	1 385
2014	1 393	19	1 412
2015	1 299	16	1 315
2016	1 298	25	1 323
2017	1 123	24	1 147
2018	1 126	23	1 149
2019	988	18	1 006
2020	819	14	833
2021	769	19	788
2022	784	13	797
2023	731	1	732

Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2023, bylo nejvíce pracovních úrazů zaznamenáno u zaměstnanců, kteří měli se zaměstnavatelem uzavřenou pracovní smlouvu, případně se jednalo o zaměstnance zaměstnaného na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr

(dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce). Méně častěji docházelo k pracovním úrazům osob vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (zejména OSVČ), případně k úrazům zaměstnanců agentur práce dočasně přidělených k výkonu práce k uživateli.

Tab. č. 4 – Počet závažných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Vztah k zaměstnavateli	Rok						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
						SÚIP	ČBÚ
Zaměstnanec v pracovním poměru	1 037	926	761	724	730	666	1
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	81	57	55	37	42	45	0
Zaměstnanec agentury práce dočasně přidělený k výkonu práce k uživateli	4	4	2	2	2	6	0
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.)	27	19	15	25	23	14	0
Celkem	1 149	1 006	833	788	797	732	

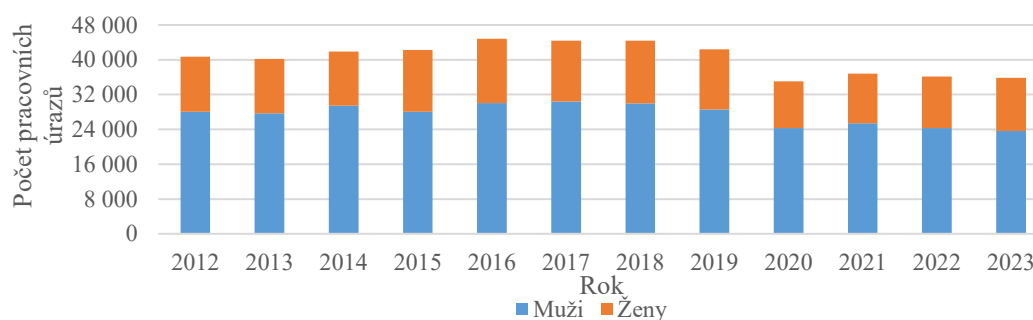
1.3 Pracovní úrazovost mužů, žen a mladistvých

Počty pracovních úrazů žen jsou z dlouhodobého hlediska výrazně nižší než počty pracovních úrazů mužů. Tento diametrální rozdíl je dán především povahou vykonávané práce, kdy ženy, na rozdíl od mužů, vykonávají práci, která svou povahou patří mezi práci méně nebezpečnou a rizikovou. Mezi práce, při kterých hrozí menší riziko zranění patří například práce v administrativě, bankovníctví, velkoobchodu a maloobchodu, ve službách apod. Mezi vysoce rizikové práce se řadí například práce v lesnictví a dřevozpracujícím průmyslu, na stavbách a na staveništích, kde se většinou jedná o práci vykonávanou ve výškách, kde hrozí riziko pádu z výšky nebo sesunutí z volného okraje, nebo ve výkopech, kde hrozí riziko sesypání volných okrajů výkopu případně pád do těchto výkopů.

V roce 2023 bylo zaevidováno celkem 12 162 pracovních úrazů žen, což je ve srovnání s rokem 2022, ve kterém bylo zaevidováno celkem 11 835 pracovních úrazů žen, nárůst o 327 pracovních úrazů. Z celkového počtu 12 162 pracovních úrazů žen jich ČBÚ zaevidoval celkem 26. Z pohledu rozdělení pracovních úrazů žen na smrtelné, závažné a ostatní, byly v roce 2023 zaevidovány celkem 4 smrtelné pracovních úrazy, 147 závažných pracovních úrazů a 12 011 ostatních pracovních úrazů.

Následující graf zachycuje vývoj pracovní úrazovosti dle pohlaví od roku 2012.

Graf č. 2 – Pracovní úrazovost mužů a žen v letech 2012–2023

2 Pracovní úrazy dle krajů

Absolutní počet pracovních úrazů v jednotlivých krajích je ovlivněn zejména mírou ekonomické aktivity a odvětvovou strukturou ekonomiky daného regionu.

2.1 Celková pracovní úrazovost v roce 2023

Podrobné statistiky budou uvedeny v příloze po zveřejnění publikace ČSÚ o pracovní úrazovosti v ČR.

2.2 Smrtelná pracovní úrazovost

V roce 2023 bylo zaznamenáno celkem 77 smrtelných pracovních úrazů, z tohoto počtu se jednalo o 74 smrtelných pracovních úrazů zaevidovaných SÚIP a o 3 případy zaevidovaných ČBÚ.

Tab. č. 5 – Počet smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých krajích a v zahraničí

Místo úrazu	Rok							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hlavní město Praha	9	7	9	10	5	3	7	11
Středočeský kraj	10	15	21	12	9	11	6	3
Kraj Vysočina	4	7	6	7	7	3	4	4
Jihočeský kraj	8	7	8	6	8	7	9	10
Plzeňský kraj	10	5	5	2	11	8	7	3
Karlovarský kraj	2	2	3	2	2	2	4	1
Ústecký kraj	8	8	11	7	18	10	8	10
Liberecký kraj	2	0	2	5	1	3	2	4
Královéhradecký kraj	5	2	1	8	8	3	2	4
Pardubický kraj	4	5	5	5	5	4	3	2
Jihomoravský kraj	8	10	13	10	14	12	13	4
Zlínský kraj	9	4	7	3	3	5	5	5
Olomoucký kraj	8	5	5	4	3	7	2	5
Moravskoslezský kraj	11	12	23	7	8	8	13	10
Zahraníčí	6	6	4	7	6	2	3	1
Celkem smrtelných úrazů	104	95	123	95	108	88	88	77

Ve srovnání s rokem 2022, ve kterém bylo zaevidováno celkem 88 smrtelných pracovních úrazů, došlo v roce 2023 k celkovému snížení počtu smrtelných pracovních úrazů.

Nejvíce smrtelných pracovních úrazů se stalo v hlavním městě Praze (11), Jihočeském kraji (10), Ústeckém kraji (10), a v Moravskoslezském kraji (10). Nejméně smrtelných pracovních úrazů se stalo v Karlovarském kraji (1) a v Pardubickém kraji (2). V roce 2023 došlo k 1 smrtelnému pracovnímu úrazu zaměstnance vykonávající práci v zahraničí.

V roce 2023 byly zaznamenány 4 smrtelné pracovní úrazy žen, přičemž ve všech případech se jednalo o zaměstnankyně v pracovním poměru.

2.3 Závažná pracovní úrazovost

V roce 2023 bylo zaznamenáno celkem 732 závažných pracovních úrazů, což ve srovnání s rokem 2022, ve kterém bylo zaznamenáno celkem 797 závažných pracovních úrazů, znamená pokles o 65 případů závažných pracovních úrazů. Z celkového počtu závažných pracovních úrazů se 147 případů týkalo pracovních úrazů žen.

Z celkového počtu závažných pracovních úrazů zaznamenal SÚIP celkem 731 závažných pracovních úrazů a 1 závažný pracovní úraz pak zaznamenal ČBÚ.

Nejvíce závažných pracovních úrazů bylo ve Středočeském kraji (97), Jihomoravském kraji (90) a Moravskoslezském kraji (88). Naopak nejméně závažných pracovních úrazů bylo zaznamenáno v Karlovarském kraji (17) a Libereckém kraji (28). V zahraničí vzniklo v roce 2023 celkem 10 závažných pracovních úrazů.

Tab. č. 6 – Počet závažných pracovních úrazů v jednotlivých krajích a v zahraničí

Místo vzniku úrazu	SÚIP	ČBÚ
Hlavní město Praha	52	0
Středočeský kraj	97	0
Kraj Vysočina	36	0
Jihočeský kraj	60	0
Plzeňský kraj	39	0
Karlovarský kraj	17	0
Ústecký kraj	56	0
Liberecký kraj	28	0
Královéhradecký kraj	31	0
Pardubický kraj	29	0
Jihomoravský kraj	90	0
Zlínský kraj	50	1
Olomoucký kraj	48	0
Moravskoslezský kraj	88	0
Zahraničí	10	0
Celkem SÚIP/ČBÚ	731	1
Celkem úrazů	732	

3 Zdroje pracovních úrazů

Podkladem pro analýzu zdrojů pracovních úrazů byla data o pracovních úrazech pořízená OIP a data pořízená ČBÚ. Za zdroj pracovních úrazů je považován činitel, který svým působením přivodil postiženému úraz. Klasifikace zdrojů úrazů byla provedena podle metodiky ESAW. Do souboru dat bylo zahrnuto celkem 35 840 záznamů o smrtelném (77), závažném (732) a ostatním pracovním úrazu (35 031).

3.1 Smrtelné pracovní úrazy

SÚIP spolu s ČBÚ zaevidovali celkem 77 smrtelných pracovních úrazů, z toho bylo SÚIP zaevidováno celkem 74 těchto úrazů a ČBÚ 3 úrazy.

Tak jako v předchozích letech, tak i v roce 2023 byl nejčastějším zdrojem pracovního úrazu pozemní vozidla, tedy zdroj č. 12000 – *Pozemní vozidla*. Tento zdroj pracovního úrazu měl za příčinu vznik 23 smrtelných pracovních úrazů, které se nejčastěji staly v Středočeském kraji (3), Jihočeském kraji (3), kraji Vysočina (3) a Královéhradeckém kraji (3).

Tab. č. 7 – Zdroje smrtelného pracovního úrazu dle místa jeho vzniku v roce 2023

Zdroj smrtelného úrazu	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Kraj Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlímský kraj	Moravskoslezský kraj	Zahraníčí	Celkem
12000 - Pozemní vozidla	2	3	3	3	-	-	1	1	3	-	2	2	1	1	1	23
2000 - Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)	3	-	-	1	1	1	3	1	-	2	-	1	1	1	-	15
10000 - Stroje a zařízení stabilní	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	7
90000 - Ostatní zdroje neuvedené	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	5
14000 - Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	-	6
0 - Žádný zdroj nebo žádné informace o zdroji	1	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	5
13000 - Ostatní dopravní prostředky	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	5
18000 - Živé organismy a lidské bytosti	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	4
15000 - Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní látky, biologické látky	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
20000 - Fyzikální jevy a přírodní živly	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2
11000 - Systémy pro dopravu, manipulaci a skladování	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
16000 - Ochranná zařízení a prostředky	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
3000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – pod úrovní země (uvnitř i vně)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
9000 - Stroje a zařízení přenosné nebo mobilní – nespecifikováno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovni země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné nebo trvalé)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17000 - Kancelářské zařízení, osobní potřeby, sportovní potřeby, zbraně, potřeby pro domácnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	11	3	10	4	3	1	10	4	4	2	4	5	5	10	1	77

Druhým nejčastějším zdrojem smrtelného pracovního úrazu v roce 2023 byly budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země, tedy zdroj č. 2000 - *Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)*, kde bylo zaznamenáno celkem 15 smrtelných pracovních úrazů, ke kterým nejčastěji došlo v hlavním městě Praze (3), Ústeckém kraji (3).

Mezi třetí nejčastější zdroj smrtelného pracovního úrazu, patří živé organismy a lidské bytosti, tedy zdroj č. 10000 - *Stroje a zařízení stabilní*, u kterého bylo v roce 2023 zaznamenáno celkem 7 smrtelných pracovních úrazů. Tyto úrazy se nejčastěji staly v Moravskoslezském kraji (3).

SÚIP a OIP se v rámci své kontrolní činnosti nezabývají úrazy, které vznikly při dopravní nehodě dopravních prostředků na veřejných pozemních komunikacích, jakými jsou například veřejné cesty. Kontrolní činnosti orgánů inspekce práce však podléhají takové úrazy, které vznikly při provozu

dopravních prostředků na účelových komunikacích a v neveřejných prostorách (např. komunikace v areálu firmy, pozemní komunikace k obhospodařování zemědělských či lesních pozemků apod.).

Kontrolní činnost orgánů inspekce práce se zpravidla vztahuje na pracovní úrazy, ke kterým došlo při provozu speciálních vozidel a jejich souprav, jakými jsou:

- dopravní prostředky pro hromadnou dopravu osob,
- dopravní prostředky pro přepravu zvláště těžkých a rozměrných nákladů,
- dopravní prostředky pro přepravu nebezpečných látek,
- speciální vozidla a jejich soupravy (v zemědělství, ve stavebnictví, v lesnictví, při zemních pracích),
- motorové vozíky.

3.2 Závažné pracovní úrazy

V roce 2023 bylo SÚIP a ČBÚ zaznamenáno celkem 732 závažných pracovních úrazů, z tohoto počtu SÚIP zaevidoval celkem 731 takovýchto případů a 1 případ pak podléhal činnosti ČBÚ.

Již řadu let je nejčastějším zdrojem závažných pracovních úrazů kategorie č. 2000 – *Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)*. V tomto zdroji úrazu bylo v roce 2023 zaznamenáno celkem 180 závažných pracovních úrazů, které se nejčastěji staly v hlavním městě Praze (30), v Jihočeském kraji (21) a v Moravskoslezském kraji (17). Šlo převážně o závažné pracovní úrazy způsobené např. pádem nebo sesunutím osob z výšky či volného okraje, tzn. z části budov, konstrukcí, schodišť, žebříků, výstupů, střech, teras, plošin apod.

Druhým nejčastějším zdrojem závažného pracovního úrazu byla kategorie č. 14000 – *Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach*, ve které bylo v roce 2023 zaznamenáno celkem 107 závažných pracovních úrazů, které se nejčastěji staly ve Středočeském kraji (17), Jihomoravském kraji (16) a v Moravskoslezském kraji (15). Zdrojem těchto pracovních úrazů byl nejen např. samotný materiál či výrobky z něj (tzn. vymrštění, zavalení, přimáčknutí atd.), ale také břemena dopravována ručně nebo za pomoci strojních zařízení, dále pak strojní součásti, drobné úlomky z materiálů nebo nástrojů.

Třetím nejčastějším zdrojem závažného pracovního úrazu v roce 2023 byla kategorie č. 1000 – *Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovní země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné nebo trvalé)*, ve které bylo zaznamenáno celkem 100 závažných pracovních úrazů, které se nejčastěji staly v Jihomoravském kraji (24), Zlínském kraji (13) a v Moravskoslezském kraji (12).

Z pohledu jednotlivých krajů se nejvíce závažných pracovních úrazů stalo ve Středočeském kraji (97), Jihomoravském kraji (90) a v Moravskoslezském kraji (88)

V zahraničí byla nejčastějším zdrojem závažného pracovního úrazu kategorie č. 2000 – *Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)* a kategorie č. 12000 – *Pozemní vozidla*.

Tab. č. 8 – Zdroje závažného pracovního úrazu dle místa jeho vzniku v roce 2023

Zdroj závažného úrazu	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Kraj Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	Zahraníčí	Celkem
2000 – Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)	30	18	21	12	10	1	7	8	8	8	14	13	11	17	2	180
14000 – Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach	2	17	8	5	8	6	8	1	3	5	16	9	4	15	-	107
1000 – Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovni země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné nebo trvalé)	-	5	3	2	6	3	6	3	7	6	24	7	13	12	3	100
12000 – Pozemní vozidla	11	20	3	4	3	1	9	2	3	6	7	9	7	8	3	96
10000 – Stroje a zařízení stabilní	-	4	1	2	3	3	4	5	4	1	12	1	8	10	-	58
11000 – Systémy pro dopravu, manipulaci a skladování	-	2	3	3	8	1	5	-	-	-	1	2	2	5	-	32
0 – Žádný zdroj nebo žádné informace o zdroji	3	10	1	1	-	-	4	6	2	1	1	-	-	1	1	31
18000 – Živé organismy a lidské bytosti	2	3	4	1	1	-	3	-	-	-	4	2	1	8	-	29
15000 – Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní lýtka, biologické látky	1	9	-	3	-	-	-	1	1	1	3	1	1	6	1	28
20000 – Fyzická jevy a přírodní živly	-	-	4	2	-	-	3	1	2	-	3	1	-	3	-	19
99000 – Ostatní zdroje neuvedené v tomto třídíku	1	6	3	-	-	1	-	-	-	-	3	-	3	-	-	17
9000 – Stroje a zařízení přenosné nebo mobilní	1	-	5	1	-	-	2	1	-	-	-	1	-	1	-	12
13000 – Ostatní dopravní prostředky	1	1	2	-	-	-	2	-	1	1	-	2	-	1	-	11
6000 – Ruční nářadí, nepoháněné	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	4
17000 – Kancelářské zařízení, osobní potřeby, sportovní potřeby, zbraně, potřeby pro domácnost	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
8000 – Ruční nářadí – bez rozlišení zdroje energie	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
3000 – Budovy, stavební konstrukce, povrchy – pod úrovní země (uvnitř i vně)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2
7000 – V ruce držené či ručně vedené mechanické nářadí	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4000 – Systémy pro dodávku a distribuci materiálu, potrubní sítě	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16000 – Ochranná zařízení a prostředky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5000 – Motory, systémy pro přenos a skladování energie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	52	97	60	36	39	17	56	28	31	29	90	48	51	88	10	732

3.3 Ostatní pracovní úrazy

V roce 2023 zaevidoval SÚIP a ČBÚ celkem 35 031 ostatních pracovních úrazů. Z tohoto počtu se jednalo o 34 616 případů evidovaných SÚIP a 415 případů evidovaných ČBÚ.

Tak jako v předchozích letech, tak i v roce 2023 byla nejpočetnějším zdrojem vzniku ostatních pracovních úrazů kategorie č. 14000 - *Materiály, předměty, výrobky, součásti strojů a vozidel, úlomky a prach*, ve které v roce 2023 vzniklo celkem 11 507 ostatních pracovních úrazů. Patřily sem převážně pracovní úrazy, které se staly např. při manipulaci s materiálem, výrobkem či s jeho součásti, břemenem (dopravovaným ručně nebo zavěšeným na zdvihacím zařízení), stavebním materiálem (např. prefabrikáty, bednění, nosníky), případně se jednalo o strojní součásti, spojovací části

(např. šrouby, hřebíky, svorníky, nýty), nebo obráběcí díly. Tyto ostatní pracovní úrazy se nejčastěji staly ve Moravskoslezském kraji (1 299), Středočeském kraji (1 284) a v Jihomoravském kraji (996).

Tab. č. 9 – Zdroje ostatních pracovních úrazů dle místa jejich vzniku v roce 2023

Zdroj ostatního úrazu	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Kraj Vysočina	Píleňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	Zahraníčí	Celkem
14000 – Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach	614	1284	816	707	980	362	772	466	904	777	996	834	633	1299	63	11507
1000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovni země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné nebo trvalé)	11	471	360	307	631	242	260	154	433	357	800	459	364	760	41	5650
2000 - Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)	853	557	302	234	178	95	188	103	206	223	311	209	146	391	29	4025
6000 – Ruční nářadí, nepoháněné	141	355	180	162	130	46	189	143	154	146	192	86	118	115	5	2162
10000 – Stroje a zařízení stabilní	75	266	113	116	231	106	118	79	141	123	352	63	221	99	-	2103
18000 – Živé organismy a lidské bytosti	122	167	158	145	121	30	102	63	129	136	146	219	90	344	3	1975
0 - Žádný zdroj nebo žádné informace o zdroji	373	499	31	24	147	48	269	137	24	11	192	16	97	28	4	1900
11000 – Systémy pro dopravu, manipulaci a skladování	2	91	89	60	77	18	46	46	72	54	214	194	107	314	8	1392
15000 – Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní látky, biologické látky	52	73	80	82	62	28	75	38	75	76	94	72	43	121	1	972
12000 – Pozemní vozidla	88	149	54	41	78	23	65	45	30	40	125	41	47	49	16	891
9000 – Stroje a zařízení přenosné nebo mobilní	111	69	166	126	4	-	173	104	4	7	35	2	15	7	2	825
7000 – V ruce držené či ručně vedené mechanické nářadí	19	14	8	7	37	8	2	4	4	5	61	60	33	107	3	372
99000 – Ostatní zdroje neuvedené v tomto třídíku	22	13	9	9	3	-	69	26	43	66	23	1	19	11	-	314
8000 – Ruční nářadí – bez rozlišení zdroje energie	2	-	91	58	33	9	1	-	16	5	31	8	16	12	-	282
17000 – Kancelářské zařízení, osobní potřeby, sportovní potřeby, zbraně, potřeby pro domácnost	4	13	19	12	-	-	29	18	-	1	34	25	17	54	2	228
20000 – Fyzická jevy a přírodní živly	5	6	59	37	7	-	7	6	5	3	8	2	10	44	-	199
13000 – Ostatní dopravní prostředky	9	3	9	1	4	2	18	6	2	2	31	6	2	12	2	109
3000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – pod úrovní země (uvnitř i vně)	2	3	7	6	1	-	4	3	2	4	3	4	6	36	-	81
19000 – Hromadný odpad	1	-	1	-	-	-	7	2	-	-	2	-	1	1	-	15
16000 - Ochranná zařízení a prostředky	5	-	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
5000 – Motory, systémy pro přenos a skladování energie	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	4	-	-	1	-	8
4000 - Systémy pro dodávku a distribuci materiálu, potrubní sítě	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	2	-	7
Celkem	2511	4034	2560	3138	2725	1018	2395	1443	2244	2036	3655	2301	1985	3807	179	31031

Druhým nejčastějším zdrojem ostatních pracovních úrazů byla kategorie č. 1000 - *Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovni země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné nebo trvalé)*, ve které bylo zaznamenáno 5 650 ostatních pracovních úrazů. Uvedené zahrnovalo převážně pracovní úrazy, ke kterým došlo např. na pracovištích během pracovní činnosti (tzn. špatné došlápnutí, zakopnutí, upadnutí, uklouznutí, přivření končetin ve dveřích, naražení atd.). Jednalo se nejen o vnitropodniková pracoviště, ale také o pracoviště nacházející se mimo areál firmy (např. příjezdová cesta, chodník, staveniště, stavební konstrukce aj.). Tyto ostatní pracovní úrazy byly zaevidované převážně v kraji Jihomoravském (800), Moravskoslezském (760), a v Plzeňském (631).

4 Příčiny pracovních úrazů

Tato kapitola se zaměřuje na vyhodnocení příčin pracovních úrazů.

Příčiny pracovních úrazů se dle metody ESAW dělí do 15 kategorií (kategorie začínající 0 a končící 14), které jsou uvedeny v tabulce č. 10.

Informace o příčinách pracovních úrazů přináší cenné údaje o právních předpisech, které byly podle kontrolních zjištění SÚIP a ČBÚ v souvislosti s pracovními úrazy porušeny. Příčiny a porušené předpisy u smrtelných pracovních úrazů způsobených dopravními nehodami šetří Policie ČR.

Tab. č. 10 – Příčiny pracovních úrazů dle metody ESAW v roce 2023

Příčina pracovního úrazu dle ESAW	Počet úrazů			
	Smrtelné	Závažné	Ostatní	Celkem
14 - Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	52	578	32 899	33 529
0 - Nezjištěno	9	29	864	902
8 - Používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazů, prodlévání v ohroženém prostoru	8	57	514	579
1 - Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoliv pracoviště)	-	17	299	316
11 - Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná)	-	1	181	182
10 - Nepoužívání (nesprávné používání) předepsaných a přidělených osobních ochranných pracovních prostředků (dále jen „OOPP“)	1	10	107	118
13 - Ohrožení zvířaty a přírodními živly	1	3	59	63
6 - Nesprávná organizace práce	2	11	25	38
4 - Nepříznivý stav nebo vadné uspořádání pracoviště, př. komunikace	-	7	30	37
2 - Chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění	2	10	21	33
9 - Odstranění nebo nepoužívání předepsaných bezpečnostních zařízení a ochranných opatření	-	4	13	17
12 - Nedostatky osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu (chybějící tělesné předpoklady, smyslové nedostatky, nepříznivé osobní vlastnosti a okamžité psychofyzilogické stavy)	-	4	3	7
7 - Neobeznámenost s podmínkami bezpečné práce a nedostatek potřebné kvalifikace (teoretických znalostí, dovedností, zručnosti, přizpůsobení)	-	-	5	5
3 - Chybějící (nepřidělené), nedostatečné nebo nevhodné OOPP	2	1	11	4
5 - Závady v osvětlení a viditelnosti, nepříznivé vlivy hluku, otřesů a vadného ovzduší na pracovišti (komunikaci)	-	-	-	-
Celkem	77	732	35 031	35 840

Již řadu let je nejvíce pracovních úrazů zaznamenáváno v důsledku kategorie č. 14 - *Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko*, kde se jednalo především o podcenění vyhodnocených rizik, nedostatečně zvolená opatření proti působení rizik, nepředvídatelná rizika na pracovištích anebo při práci s konkrétními zařízeními. V roce 2023 bylo v této kategorii zaznamenáno celkem 33 529 pracovních úrazů. Z tohoto celkového počtu se jednalo o 52 smrtelných pracovních úrazů (tzn. 67,5 % ze všech smrtelných pracovních úrazů), 578 závažných pracovních úrazů (tzn. 79,0 % ze všech závažných pracovních úrazů) a 32 899 ostatních pracovních úrazů (tzn. 93,9 % ze všech ostatních pracovních úrazů).

Druhou nejpočetnější skupinu příčin vzniku pracovních úrazů, kromě té, u které nebylo možné určit příčinu vzniku pracovního úrazu, tvořily pracovní úrazy vzniklé v kategorii č. 8 - *Používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru*. Do této kategorie se řadí pracovní úrazy, ke kterým došlo např. při nevhodné práci ve výškách, při práci na zařízeních a při pohybu v jejich nebezpečných prostorech, při údržbách zařízení za jejich chodu apod. V této kategorii vzniklo celkem 579 pracovních úrazů, z toho bylo 8 smrtelných pracovních úrazů (tzn. 10,3 % ze všech smrtelných pracovních úrazů), 57 závažných pracovních úrazů (tzn. 7,6 % ze všech závažných pracovních úrazů) a 514 ostatních pracovních úrazů (tzn. 1,5 % ze všech ostatních pracovních úrazů).

Třetí nejpočetnější skupinu tvořila kategorie č. 1 - *Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoliv pracoviště)*. Zde se nejčastěji jednalo o vznik pracovních úrazů např. při manipulaci s materiálem a břemeny (např. jejich nedostatečné zajištění vázacími prostředky, jejich uvolnění nebo pád při skladování a stohování), pád zaměstnanců na podlaze (např. uklouznutí, podklouznutí) atd. V této kategorii bylo zaznamenáno celkem 316 pracovních úrazů, z toho bylo 17 závažných pracovních úrazů (tzn. 2,3 % ze všech závažných pracovních úrazů) a 299 ostatních pracovních úrazů (tzn. 0,9 % ze všech ostatních pracovních úrazů).

Nejčastěji porušené právní předpisy v souvislosti se vznikem pracovního úrazu:

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky,
- nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí.

5 Pracovní úrazovost občanů Evropské unie a cizinců

V roce 2023 bylo na území ČR zaznamenáno celkem 2 388 pracovních úrazů zaměstnanců, kteří nebyli občany ČR, což je, ve srovnání v rokem 2022, nárůst o 223 pracovních úrazů občanů Evropské unie a cizinců. Z tohoto počtu se jednalo o 16 smrtelných pracovních úrazů, 78 závažných pracovních úrazů a 2 295 ostatních pracovních úrazů.

Ve srovnání s rokem 2023 se jednalo o největší nárůst počtu úrazů u občanů státní příslušnosti Ukrajina, a to z počtu 974 pracovních úrazů v roce 2022 na 1 068 případů pracovních úrazů v roce 2023. V roce 2023 došlo nejčastěji k pracovnímu úrazu občanů státní příslušnosti Ukrajina (1 068 pracovních úrazů, z toho bylo 11 smrtelných, 41 závažných a 1 016 ostatních pracovních úrazů), Slovenské republiky

(477 pracovních úrazů, z toho byly 4 smrtelné, 14 závažných a 459 ostatních pracovních úrazů) a Polska (285 pracovních úrazů, z toho byly 3 závažné a 282 ostatních pracovních úrazů).

Tab. č. 11 – Pracovní úrazovost občanů EU a cizinců

Státní příslušnost	Počet úrazů			
	Smrtelné	Závažné	Ostatní	Celkem
Ukrajina	11	41	1 016	1 068
Slovenská republika	4	14	459	477
Polsko	-	3	282	285
Bulharsko	-	3	97	100
Mongolsko	-	-	85	85
Rumunsko	-	3	52	55
Srbsko	-	2	34	36
Moldavsko	-	4	26	30
Filipíny	-	-	29	29
Rusko	-	-	23	23
Indie	-	1	19	20
Maďarsko	-	1	20	21
Vietnam	-	-	18	18
Itálie	-	2	11	13
Kazachstán	-	-	11	11
Tunisko	-	-	10	10
Černá hora	-	-	8	8
Bělorusko	-	1	6	7
Španělsko	-	-	8	8
Severní Makedonie	-	-	6	6
Arménie	-	-	5	5
Nepál	-	1	4	5
Chorvatsko	-	-	4	4
Řecko	-	-	4	4
Japonsko	-	-	3	3
Bosna a Hercegovina	-	-	3	3
Indonésie	-	-	3	3
Ázerbájdžán	-	-	3	3
Ghana	-	1	2	3
Turecko	-	-	3	3
Francie	-	-	2	2
Kuba	-	-	2	2
Uzbekistán	-	-	2	2
Velká Británie	-	-	2	2
Egypt	-	-	2	2
Německo	-	-	2	2
Litva	-	-	1	1
Gruzie	1	-	-	1
Portugalsko	-	-	1	1
Lotyšsko	-	-	1	1
Austrálie	-	-	1	1
Brazílie	-	-	1	1
Slovinsko	-	-	1	1
Kosovo	-	-	1	1
Irsko	-	-	1	1
Nizozemsko	-	-	1	1

Peru	-	-	1	1
Britské Panenské ostrovy	-	-	1	1
Americké Panenské ostrovy	-	-	1	1
Jordánsko	-	-	1	1
Mexiko	-	-	1	1
Venezuela	-	-	1	1
Uganda	-	-	1	1
Turks a Caicos	-	-	1	1
Svatý Bartoloměj	-	-	1	1
Spojené státy americké	-	-	1	1
Salvador	-	-	1	1
Rakousko	-	-	1	1
Nigérie	-	-	1	1
Myanmar	-	-	1	1
Jemen	-	-	1	1
Irák	-	-	1	1
Estonsko	-	-	1	1
Bangladéš	-	-	1	1
Botswana	-	-	1	1
Afghánistán	-	-	1	1
Celkem	16	77	2 295	2 388

6 Pracovní úrazovost v zahraničí

V roce 2023 bylo zaevidováno celkem 190 pracovních úrazů, ke kterým došlo v zahraničí. Z tohoto počtu se jednalo o 1 smrtelný pracovní úraz, 10 závažných pracovních úrazů a 179 ostatních pracovních úrazů. K pracovním úrazům v roce 2023 nejčastěji docházelo na pracovištích v Německu (68), Rakousku (21) a na Slovensku (11).

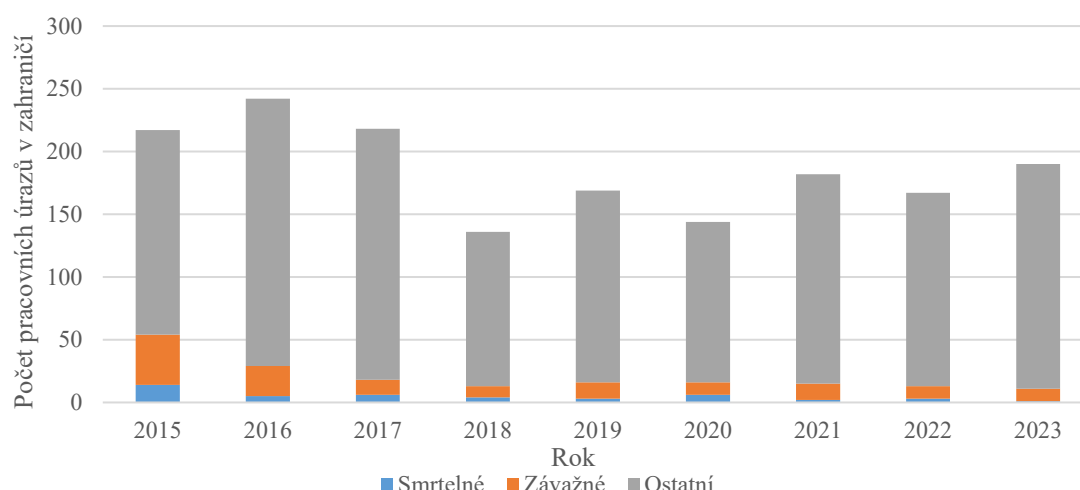
Tab. č. 12 – Přehled počtu pracovních úrazů v zahraničí v letech 2015 až 2023

Druh úrazu	Počet úrazů v zahraničí								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Smrtelné	14	5	6	4	3	6	2	3	1
Závažné	40	24	12	9	13	10	13	10	10
Ostatní	163	213	200	123	153	128	167	154	179
Celkem	217	242	218	136	169	144	182	167	190

Z pohledu klasifikace CZ-NACE, tedy z pohledu převažující ekonomické činnosti subjektu, bylo nejvíce pracovních úrazů zaznamenáno v silniční a nákladní dopravě, přičemž nejčastějším zdrojem pracovního úrazu byly motorové a silniční dopravní prostředky, případně manipulace s materiálem, předměty, břemeny a výrobky či pád osob ze schodů, žebříků nebo výstupů.

S ohledem na státní příslušnost zaměstnance došlo ke smrtelnému pracovnímu úrazu 1 osoby české státní příslušnosti. Dále se závažné pracovní úrazy staly u 7 zaměstnanců státní příslušnosti ČR, 1 zaměstnance se slovenskou státní příslušností, 1 zaměstnance s ukrajinskou státní příslušností a 1 zaměstnance se srbskou státní příslušností. U ostatních pracovních úrazů se jednalo o osoby se státní příslušností ČR (161 úrazů), Slovenska (10 úrazů), Ukrajiny (3 úrazů), Bulharska (1 úraz), Moldavska (1 úraz), Polska (1 úraz), Severní Makedonie (1 úraz), Srbska (1 úraz).

Graf č. 3 – Vývoj počtu pracovní úrazovosti v zahraničí v letech 2015 až 2023

7 Kontrola příčin a okolností vzniku pracovních úrazů

V roce 2023 bylo orgány inspekce práce v oblasti bezpečnosti práce provedeno celkem 8 406 kontrol.

Z tohoto počtu se jednalo o 469 kontrol příčin a okolností vzniku pracovních úrazů, přičemž 38 kontrol v souvislosti se smrtelným pracovním úrazem, 427 kontrol závažného pracovního úrazu a 4 kontroly příčin a okolností ostatního pracovního úrazu. Při těchto kontrolách inspektoři odhalili celkem 812 porušení právních předpisů.

Rozhodnutí o uznání či neuznání pracovního úrazu je zcela v kompetenci zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, a to na základě ust. § 105 zákoníku práce. V případě, že dojde ke sporu zaměstnance a zaměstnavatele o uznání pracovního úrazu, je dále možné tuto situaci řešit pouze soudní cestou. Přesto se orgány inspekce práce setkávají s případy, kdy se na ně obrací podatelé s žádostí o pomoc při uznání jejich úrazu za pracovní, nebo žádají o vymáhání náhrad v souvislosti se vznikem pracovního úrazu.

Evidence pracovních úrazů

Z dlouhodobého hlediska lze konstatovat, že zaměstnavatelé dodržují povinnosti stanovené právními předpisy v případě pracovních úrazů.

Z kontrolní činnosti však také vyplývá, že někteří zaměstnavatelé si ne vždy zcela uvědomovali povinnost evidovat v knize úrazů všechny úrazy, tzn. i ty při kterých nebyla způsobena pracovní neschopnost. V některých případech zaevidované pracovní úrazy neobsahovaly všechny údaje v rozsahu požadovaném NV č. 201/2010 Sb. Dalšími zjištěnými nedostatky byla pozdní ohlášení pracovního úrazu případně opožděná zaslání záznamů o úrazech na příslušný OIP, případně i následných záznamů o úrazech – hlášení změn.

Pracovní úrazy na strojích a technických zařízeních

Při provozování strojů a technických zařízení včetně vyhrazených technických zařízení bylo při kontrolách opětovně zjišťováno, že ze strany zaměstnavatelů nebo OSVČ nebyl řádně zajišťován jejich bezpečný provoz. Obsluhy těchto zařízení byly při jejich nesprávném či nebezpečném provozování, často i z důvodu neprovádění oprav, údržeb, kontrol a revizí, ohroženy na zdraví, v horších

případech přímo na životech. Tímto tak docházelo i ke vzniku závažných a smrtelných pracovních úrazů, a to z důvodu podcenění samotné prevence.

Kontrolami příčin a okolností vzniku pracovních úrazů u těchto zařízení bylo nejčastěji zjištěno, že provozovaná zařízení např. nebyla vybavena ochrannými zařízeními (např. kryty, nefunkční či vyřazené koncové spínače, optické závory apod.), případně nebyly dodrženy další minimální požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení (např. riziko kontaktu nebo zachycení pohyblivými se částmi strojů, nefunkční či poškozené ovladače, nedostatečné manipulační prostory k zařízení), pohyb zaměstnanců v nebezpečných prostorech zařízení, nestanovené konkrétní pracovní postupy při výkonu práce u zařízení atd.

Pracovní úrazy v zemědělství a v potravinářském průmyslu

Zemědělství stále v sobě zahrnuje činnosti se zvýšenou mírou rizik, která jsou spjata jak s rostlinnou, tak především se živočišnou výrobou. V posledním roce došlo k několika smrtelným a závažným pracovním úrazům spojených s chovem zvířat, především pak při práci se skotem. Z těchto důvodů byla kontrolní činnost orgánů inspekce práce zaměřena na vyhodnocení rizik při chovu zvířat, na zpracování pracovních postupů při chovu zvířat s důrazem na bezpečný pohyb zaměstnanců mezi zvířaty a při manipulaci s nimi. Zároveň byly také kontroly směřovány na plnění povinností zaměstnavatelů při plnění požadavků na výrobní a pracovní prostředky a zařízení, mezi které patřilo zajištění bezpečného provozu a používání strojů, technických zařízení, dopravních prostředků a náradí, které jsou běžně v různých oborech zemědělství zaměstnanci při jejich práci u zaměstnavatelů používány.

K pracovním úrazům v oblasti zemědělství docházelo jednak z důvodu nízké míry zkušeností zaměstnanců s chováním zvířat, podceněním rizik a rutinním přístupem k práci u zkušených zaměstnanců, ale také z důvodu nepravidelných kontrol a revizí na výše uvedených zařízeních. Kromě toho, že zařízení mnohdy nebyla v dobrém technickém stavu, chyběla k nim průvodní a provozní dokumentace atd., tak i nedostatečné školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP (např. neseznámení s konkrétními návody k daným zařízením, konkrétními pracovními postupy), pohyb v nebezpečných prostorech zařízení apod. měly vliv na vznik pracovních úrazů.

V případě potravinářského průmyslu docházelo k častým pracovním úrazům u strojů s nefunkčními ochrannými zařízeními (např. neplnila svoji funkci, byla poškozena či vyřazena z provozu). Dále také z důvodu neprovádění pravidelných kontrol a revizí na těchto zařízeních.

Pracovní úrazy ve stavebnictví

Stavebnictví se dlouhodobě řadí mezi obor s vysokým počtem pracovních úrazů jak závažných, tak i těch smrtelných. Na staveništích jsou běžně vykonávány různé pracovní činnosti, a s nimi souvisejí pracovní postupy, které obsahují rizika z mnoha odvětví. Ke zvýšené pracovní úrazovosti přispívají i rozdílné zkušenosti, organizace a kvalita práce zhotovitelů staveb. K nejrizikovějším činnostem na staveništích, při nichž nejčastěji vznikají závažné nebo smrtelné pracovní úrazy, patří především práce ve výškách. Smrtelné pracovní úrazy při pádu z výšky nebo do hloubky se již několik let pohybují kolem 65 % všech smrtelných pracovních úrazů ve stavebnictví.

Zvýšená pracovní úrazovost se také vyskytovala u zemních prací (např. práce v nezajištěných výkopech) a dále i u manipulace s materiály na staveništích a při montážních pracích. Často tak, že uvedené práce nebyly prováděny v souladu s bezpečnostními požadavky. Rizikovou oblastí při vzniku pracovních úrazů na staveništích je i provoz zdvihacích zařízení. Zde pracovní úrazovost souvisela především s úbytkem kvalifikovaných zaměstnanců, kteří by splňovali základní předpoklady pro pracovní pozice spojené s provozem, případně obsluhou zdvihacích zařízení, jako jsou např. profese jeřábník, vazač a signalista. Mezi další důvody stále patří i klesající úroveň případných agenturních

zaměstnanců, neboť i zde jsou podle informací zaměstnavatelů z důvodu enormní poptávky po pracovních silách k dispozici pouze zaměstnanci s výrazně horšími kvalifikačními požadavky než v předchozích letech. Nedostatek praxe a absence základní kvalifikace těchto zaměstnanců v oblasti provozu zdvihacích zařízení, případně vážení břemen, přetrvává, a má také vliv na vznik pracovních úrazů.

Pracovní úrazy u elektrických zařízení

Při kontrolách pracovních úrazů způsobených elektrickým proudem, ke kterým došlo při provozování elektrických zařízení jako součástí technologických celků, byl zjišťován výskyt nepřijatelných rizik v této oblasti, zejména z důvodu nedodržování obecně platných právních předpisů, včetně uznávaných technických normativních standardů a z důvodu nepřijímání potřebných opatření ke snížení působení těchto rizik. V přímé souvislosti s těmito nedostatky bylo nestanovení osob odpovědných za stav a provoz elektrických zařízení.

Rizikovitost spojená s provozem a údržbou elektrických zařízení stále přetrvává, neboť v posledních letech došlo k řadě závažných a smrtelných pracovních úrazů, a to v souvislosti s elektřinou. U některých z nich nebyly dodrženy základní bezpečnostní požadavky. Jednalo se např. o pády zaměstnanců z výšky nebo do hloubky při provádění prací u elektrických zařízení (např. jejich provoz, údržba), ale i v přímé souvislosti s pracemi pod napětím a v blízkosti živých částí pod napětím, kdy došlo k nebezpečnému dotyku zaměstnanců u těchto zařízení. Vznik pracovních úrazů často souvisel s již uvedenými nevhodně zvolenými pracovními postupy, dále také s nedostatečnými revizemi a údržbami elektrických zařízení, neposkytnutím vhodných OOPP zaměstnancům apod.

Ke vzniku pracovních úrazů dochází také při pohybu vozidel či mechanismů v ochranných pásmech elektrizační soustavy, resp. elektrických vedení pod napětím. Typickým příkladem je manipulace zemědělských strojů v ochranných pásmech elektrických vedení, kdy v případě kolize dochází v lepším případě k poškození daných strojů nebo distribučního zařízení, v horších případech vznikem závažných pracovních úrazů či smrtelných pracovních úrazů úrazem postižených zaměstnanců.

Pracovní úrazy v lesnictví a v dřevozpracujícím průmyslu

Těžební činnost patří celosvětově k nejrizikovějším činnostem s nejvyšším podílem smrtelných úrazů, což je způsobeno především tím, že jde o práci fyzicky namáhavou, a také vyžadující (mimo zdravotních a fyziologických předpokladů) i velkou míru předvídatosti a zkušeností. Nejen těžba dřeva, ale i jeho další zpracování, patří mezi činnosti s vysokým rizikem úrazu nebo ohrožení zdraví, při kterých dochází k závažným a někdy i smrtelným pracovním úrazům, například pokud jsou podceňována rizika spojená s těžbou dříví.

Mezi hlavní příčinu vzniku pracovních úrazů patří především ztráta ostražitosti, kdy zaměstnanec při pracovní činnosti podcení vzniklou situaci a následně špatně odhadne možné riziko z ní vyplývající. Tyto případy se vyskytují nejen u nových zaměstnanců, kteří nemají tolik zkušeností, ale také u velmi zkušených pracovníků, kteří vyřešili již úspěšně spoustu složitých situací a kvůli tomu jsou náchylní k podcenění vzniklé situace.

Mezi hlavní příčinu vzniku pracovních úrazů v roce 2023 stále patřilo především nedodržování stanovených pracovních postupů, nerespektování ohroženého prostoru, provádění zakázaných činností při jednotlivých pracovních činnostech, a také nepoužívání předepsaných OOPP a pracovních pomůcek.

Rizikovitost a vznik pracovních úrazů v tomhle odvětví, a to i přes cílenou kontrolní a osvětovou činnost v oblasti BOZP ze strany orgánů inspekce práce, nelze úplně eliminovat, jelikož se v něm v současnosti nachází významný počet zaměstnanců a zejména i vysoký podíl OSVČ (často nezkušených), který bude s jistým předpokladem přetrvávat i v následujících letech.

Vznik pracovních úrazů v příbuzném odvětví, tj. v dřevozpracujícím průmyslu, byl často způsoben nevhodným stavem bezpečnostních prvků dřevoobráběcích strojů, a to i v souvislosti s tím, zda se používaly k účelům a za podmínek, pro které jsou určeny v souladu s průvodními dokumentacemi strojů (např. s návody výrobců). Mnohé pracovní úrazy souvisely s tím, že používané dřevoobráběcí stroje nebyly vybaveny ochrannými zařízeními (např. kryty instalovanými přímo od výrobce zařízení), nebo jejich vznik souvisel s nebezpečnými pracovními postupy, kdy zaměstnanci údržbu a kontroly strojů prováděli za jejich chodu.

Program Bezpečný podnik

Na poli preventivního působení v oblasti BOZP je již řadu let prostřednictvím orgánů inspekce práce realizován program Bezpečný podnik. Tento národní program je vyhlášen Ministerstvem práce a sociálních věcí společně se SÚIP již od roku 1996 a umožňuje společnostem, které se rozhodnou do programu zapojit, zavést fungující systém řízení BOZP, který odpovídá nejen českým předpisům, ale i požadavkům uplatňovaným v Evropské unii.

Program Bezpečný podnik je zcela dobrovolný a držitelé osvědčení, kteří prokazují, že se systému řízení BOZP věnují v mnohých případech i nad zákonné požadavky, jsou lépe vnímáni nejen odbornou veřejností, ale zejména i svými zaměstnanci. Tento program je určen převážně pro výrobní společnosti s orientačním počtem 100 a více zaměstnanců. Požadavkem programu je, mimo jiné, aby prováděné činnosti představovaly zvýšenou míru ohrožení života a zdraví osob, případně i ohrožení životního prostředí.

Klíčovým faktorem při prověrkách plnění uvedeného programu je i ověřování indikátorů zlepšování BOZP, jejichž přehled zaměstnavatelé každoročně počátkem roku zasílají na příslušný OIP. Mezi nejdůležitější indikátory zlepšování patří vývoj pracovní úrazovosti, který má u subjektů nosících titul Bezpečný podnik stále klesající tendenci, a to díky zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí. Nadále platí, že držitelé lze osvědčení odejmout v případech, kdy dojde k pracovnímu úrazu způsobenému jednoznačným porušením jen ze strany zaměstnavatele. Nicméně v roce 2023 nenastala žádná skutečnost směřující k odebrání osvědčení. Samotné osvědčení Bezpečný podnik se předává 2x ročně, a to vždy v 2. polovině měsíce května a října.

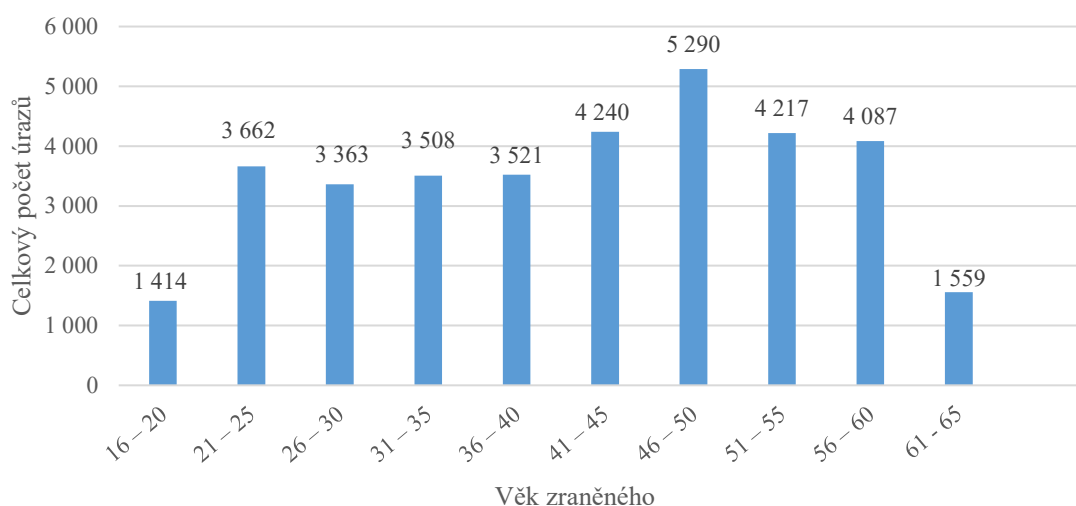

8 Další statistické údaje za rok 2023

Tab. č. 13 – Věková struktura zaměstnanců postižených pracovním úrazem

Věk zraněného v letech	Počet úrazů
16 – 20	1 414
21 – 25	3 662
26 – 30	3 363
31 – 35	3 508
36 – 40	3 521
41 – 45	4 240
46 – 50	5 290
51 – 55	4 217
56 – 60	4 087
61 – 65	1 559
Neuvedeno	979

Graf č. 4 – Věková struktura zaměstnanců postižených pracovním úrazem

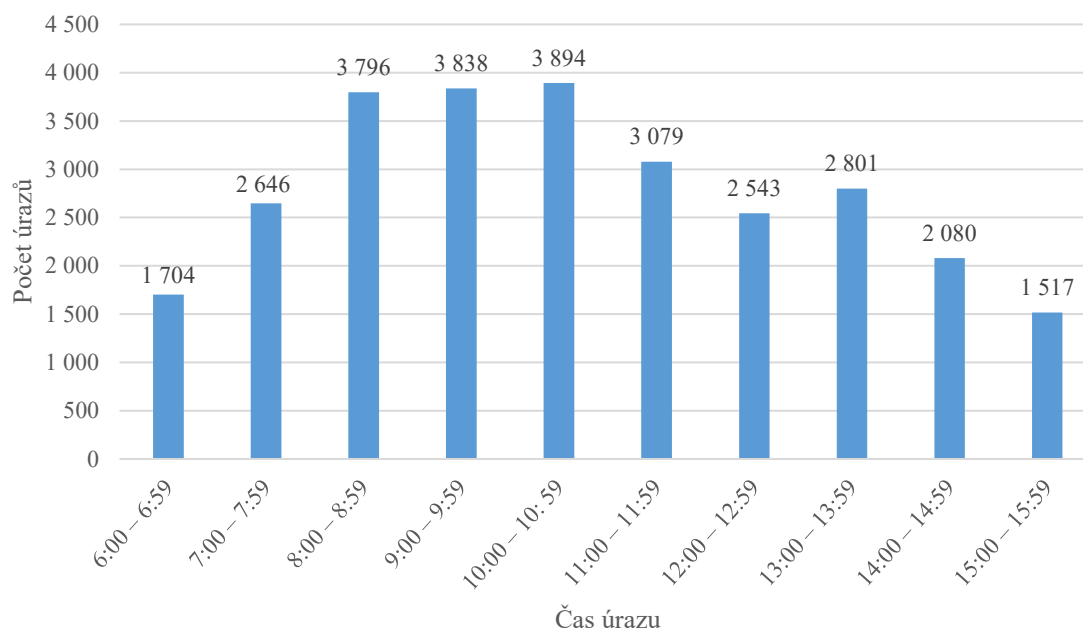
Tab. č. 14 – Pracovní úrazy a délka zaměstnání (prvních 10 let)

Délka zaměstnání (roky)	Počet úrazů
0	9 582
1	4 460
2	2 983
3	2 313
4	2 014
5	1 731
6	1 458
7	1 180
8	1 006
9	697
10	640

Tab. č. 15 – Pracovní úrazy a hodina jejich vzniku (prvních 10 položek)

Čas úrazu	Počet úrazů
6:00 – 6:59	1 704
7:00 – 7:59	2 646
8:00 – 8:59	3 796
9:00 – 9:59	3 838
10:00 – 10: 59	3 894
11:00 – 11:59	3 079
12:00 – 12:59	2 543
13:00 – 13:59	2 801
14:00 – 14:59	2 080
15:00 – 15:59	1 517

Graf č. 5 – Pracovní úrazy a hodina jejich vzniku (prvních 10 položek)

Tab. č. 16 – Pracovní úrazy a jednotlivé dny jejich vzniku

Den v týdnu	Počet úrazů
Pondělí	7 118
Úterý	7 021
Středa	6 789
Čtvrtek	6 351
Pátek	5 431
Sobota	1 627
Neděle	1 503
Celkem	35 840

Tab. č. 17 – Počet pracovních úrazů v jednotlivých měsících

Měsíc vzniku úrazu	Počet úrazů
Leden	3 274
Únor	3 034
Březen	3 332
Duben	2 617
Květen	3 189
Červen	3 148
Červenec	2 355
Srpen	3 004
Září	2 953
Říjen	3 267
Listopad	3 249
Prosinec	2 418
Celkem	35 840

Seznam použitých zkratek

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČBÚ	Český báňský úřad
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ESAW	European Statistics on Accidents at Work
EU	Evropská unie
EUROSTAT	statistický úřad Evropské unie
NV č. 201/2010 Sb.	nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, ve znění pozdějších předpisů
OBÚ	obvodní báňský úřad
OIP	oblastní inspektorát práce
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
vyhláška č. 447/2002 Sb.	vyhláška č. 447/2002 Sb., o hlášení závažných událostí a nebezpečných stavů, závažných provozních nehod (havárií), závažných pracovních úrazů a poruch technických zařízení
zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
zákon o státní báňské správě	zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek

Tab. č. 1 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002 až 2023.....	4
Tab. č. 2 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli	6
Tab. č. 3 – Vývoj počtu závažných pracovních úrazů v letech 2013 až 2023.....	7
Tab. č. 4 – Počet závažných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli	8
Tab. č. 5 – Počet smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých krajích a v zahraničí	9
Tab. č. 6 – Počet závažných pracovních úrazů v jednotlivých krajích a v zahraničí	10
Tab. č. 7 – Zdroje smrtelného pracovního úrazu dle místa jeho vzniku v roce 2023.....	11
Tab. č. 8 – Zdroje závažného pracovního úrazu dle místa jeho vzniku v roce 2023	13
Tab. č. 9 – Zdroje ostatních pracovních úrazů dle místa jejich vzniku v roce 2023	14
Tab. č. 10 – Příčiny pracovních úrazů dle metody ESAW v roce 2023.....	15
Tab. č. 11 – Pracovní úrazovost občanů EU a cizinců.....	17
Tab. č. 12 – Přehled počtu pracovních úrazů v zahraničí v letech 2015 až 2023.....	18
Tab. č. 13 – Věková struktura zaměstnanců postižených pracovním úrazem.....	23
Tab. č. 14 – Pracovní úrazy a délka zaměstnání (prvních 10 let).....	23
Tab. č. 15 – Pracovní úrazy a hodina jejich vzniku (prvních 10 položek).....	24
Tab. č. 16 – Pracovní úrazy a jednotlivé dny jejich vzniku	24
Tab. č. 17 – Počet pracovních úrazů v jednotlivých měsících	25

Seznam grafů

Graf č. 1 – Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za období 2002–2023.....	5
Graf č. 2 – Pracovní úrazovost mužů a žen v letech 2012–2023	8
Graf č. 3 – Vývoj počtu pracovní úrazovosti v zahraničí v letech 2015 až 2023.....	19
Graf č. 4 – Věková struktura zaměstnanců postižených pracovním úrazem.....	23
Graf č. 5 – Pracovní úrazy a hodina jejich vzniku (prvních 10 položek).....	24

Státní úřad inspekce práce

Kolářská 451/13, 746 01 Opava
telefon: 950 179 101, fax: 950 179 199
IČ: 750 46 962, opava@suiip.cz
www.suiip.cz, ID DS: cmwaazf